

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ,
АНГЛІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ
МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*XVI Міжнародної науково-
практичної конференції
молодих вчених, курсантів
та студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Голова:

Андрій КУЗИК – проректор з науково-дослідної роботи
ЛДГУБЖД, д.с-г.н., професор

Заступник голови:

Сергій СМЕЛЬЯНЕНКО – начальник відділу організаційно-дослідної діяльності ЛДГУБЖД, к.т.н.

Члени оргкомітету:

Alan FLOWERS, Kingston University, London, Great Britain, PhD

Henryk POLCIK, SEW, Cracow, Poland, PhD

Rafał MATUSZKIEWICZ, MSSF, Warsaw, Poland

Юрій РУДИК, головний науковий співробітник відділу

організації науково-дослідної діяльності, к.т.н., доцент

Юрій СТАРОДУБ, професор відділу організації науково-дослідної діяльності, д. ф.-м. н., професор

Ярослав КИРИЛІВ, старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, к.т.н., с.н.с.

Роман ЛАВРЕЦЬКИЙ, учений секретар Університету, к.і.н., доцент

Василь КАРАБИН, начальник Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, д.т.н., доцент

Андрій ЛИН, начальник Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, к.т.н., доцент

Василь ПОПОВИЧ, начальник Навчально-наукового інституту цивільного захисту, д.т.н., доцент

Ольга МЕНЬШИКОВА, заступник начальника Навчально-наукового інституту цивільного захисту, к.ф.-м.н., доцент

Іван ПАСНАК, заступник начальника Навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, к.т.н., доцент

Тетяна КОНІВЦЬКА, молодший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної діяльності, к.пед.н.

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
Друк на різнографі**

Климус М.В.
Петролюк Н.І.

Відповідальний за друк Фльорко М.Я.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності: Зб. наук. праць XVI Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2021. – 450 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, курсантів та студентів «**Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності**».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Пожежна та техногенна безпека;
- Організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності;
- Організація проведення аварійно-рятувальних робіт та гасіння пожеж;
- Екологічні аспекти безпеки життєдіяльності;
- Інформаційні технології та управління проектами і програмами в безпеці життєдіяльності
- Промислова безпека та охорона праці;
- Природничо-наукові аспекти безпеки життєдіяльності;
- Соціальні, психолого-педагогічні аспекти та гуманітарні засади безпеки життєдіяльності;
- Цивільний безпека.

© ЛДУ БЖД, 2021

Здано в набір 04.03.2021. Підписано до друку 18.03.2021. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 28,13.

Гарнітура Times New Roman.

Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.

Друк: ЛДУ БЖД
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилання на збірник обов'язкове.

**MATERIALS ARE PRINTED IN
UKRAINIAN, ENGLISH AND
POLISH LANGUAGES**

**COLLECTION OF SCIENTIFIC
PAPERS**

XVI International
Scientific and Practical Conference
of Young Scholars, Cadets and Students

**PROBLEMS AND
PROSPECTS OF
LIFE SAFETY**

Lviv – 2021

EDITORIAL BOARD:

***Head of the com-
mittee:***

Andriy KUZYK, Vice-rector for scientific and research work,
LSULS, D.Sc.

***Deputy-head of the
committee:***

Serhiy YEMELIANENKO, Head of the Department for Orga-
nization of Scientific Research, LSULS, PhD

***Members of the
committee:***

Alan FLOWERS, Kingston University, London, Great Britain, Ph

Henryk POLCIK, SEW, Cracow, Poland, PhD

Rafal MATUSZKIEWICZ, MSSF, Warsaw, Poland

Yuriy RUDYK, Chief Researcher of the Department for Organiz-
ation of Scientific Research, LSULS, PhD

Yuriy STARODUB, Professor of the Department for Organizati-
on of Scientific Research, LSULS, D.Sc.

Yaroslav KYRYLIV, Senior Researcher of the Department for Or-
ganization of Scientific Research, LSULS, PhD

Roman LAVRETSKY, Academic Secretary of the Univer-
sity, LSULS, PhD

Vasyl KARABYN, Head of the Institute of Psychology and Sa-
fety, LSULS, D.Sc.

Andriy LYN, Head of the Institute of Fire and Industrial Sa-
fety, LSULS, PhD

Vasyl POPOVYCH, Head of the Institute of Civil Protection, LSULS,
D.Sc.

Olha MENSHYKOVA, Deputy-head of the Institute of Civil Pro-
tection, LSULS, PhD

Ivan PASNAK, Deputy-head of the Institute of Fire and Indu-
stry Safety, LSULS, PhD

Tetiana KONIVITSKA, Junior Researcher of the Departmen-
t of Organization of Scientific Research, LSULS, PhD

<p>ORGANIZER AND PUBLISHER Lviv State University of Life Safety</p> <p>Technical editor, Computer typesetting Klymus M.V. Printing on a risograph Petrolyuk N.I.</p> <p>Responsible for printing Fl'orko M.YA.</p> <p>EDITORIAL OFFICE ADDRESS: LSU LS, Kleparivska Street, 35, Lviv city, 79007</p> <p>Contact telephones: (032) 233-24-79, 233-00-88</p>	
<p>Problems and prospects of life safety: Collection of scientific papers XVI International Scientific and Practical Conference of Young Scholars, Cadets and Students. – Lviv: LSU LS, 2021. – 450 p.</p> <p>The collection is based on scientific materials of XVI International Scientific and Practical Conference of Young Scholars, Cadets and Students "Problems and prospects of life safety".</p> <p>The collection contains materials from the following thematic sections:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Fire and industrial safety</i> 2. <i>Organizational and legal procedures of life safety</i> 3. <i>Carrying out fire and rescue operations</i> 4. <i>Environmental issues of life safety</i> 5. <i>Information technologies in life safety, Management of projects and programs in life safety</i> 6. <i>Industrial and occupational safety</i> 7. <i>Natural science perspectives in life safety</i> 8. <i>Social, psychological and humanitarian foundations of life safety</i> 9. <i>Civil safety</i> <p style="text-align: right;">© LSU LS, 2021</p>	
<p>Sent to the set on 04.03.2021. Signed to print 18.03.2021. Format 60x84^{1/3}. Offset paper. Conditional printing of sheets. 28,13. Headset Times New Roman. Printing on a risograph. Circulation: 100 copies.</p> <p>Printing: LSU LS Kleparivska Street, 35, Lviv city, 79007. ldubzh.lviv@mns.gov.ua</p>	<p>For the accuracy of the facts, economic, statistical and other data and to use information that is not recommended for open publications the authors of the published materials are responsible. When reprinting materials reference to the collection is required.</p>

Секція 8
Section 8

**СОЦІАЛЬНІ, ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ
ТА ГУМАНІТАРНІ ЗАСАДИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
SOCIAL, PSYCHOLOGICAL AND HUMANITARIAN FOUNDATIONS
OF LIFE SAFETY**

Dr Tracey Coates and Dr Alan Flowers IMPROVING ACADEMIC ACHIEVEMENT OF LIFE SAFETY STUDENTS ON ERASMUS+ MOBILITY FROM UKRAINE TO UK	323
Андрієвська-Семенюк Ольга, Литвин А.В. АДАПТАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ADAPTATION POTENTIAL OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	325
Білько Павло, Кришталь М. А., ДО ЗМІСТУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЖЕЖНИКІВ-РЯТУВАЛЬНИКІВ TO THE CONTENTS OF PSYCHOLOGICAL TRAINING OF RESCUE FIREFIGHTERS	327
Блашко Юлія, Плачинда Т.С. СТРЕСОСТІЙКІСТЬ ФАХІВЦІВ З ЕКСТРИМАЛЬНИМИ УМОВАМИ ПРАЦІ STRESS RESISTANCE OF SPECIALISTS WITH EXTREME WORKING CONDITIONS	329
Бобух Едуард, Паніماش Ю.В. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ЕТАПІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY SPECIALISTS AT THE STAGE OF PROFESSIONAL TRAINING	331
Бомко О.І., Яечник Р.В. РОЗСІЯНИЙ СКЛЕРОЗ І ЙОГО ПРОФІЛАКТИКА MULTIPLE SCLEROSIS AND ITS PREVENTION	333
Випирайло Маргарита, Богун Л. В. РОЗВИТОК СВІТОГЛЯДУ ТА МИСЛЕННЯ КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДСНС УКРАЇНИ DEVELOPMENT OF WORLDVIEW AND THINKING OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF SES OF UKRAINE	335
Гавич Леон, Антошків Ю.М. ГИРЬОВИЙ СПОРТ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ WEIGHT SPORTS IN THE SYSTEM OF THE SES OF UKRAINE	338

що включає знання про способи цілеспрямованого й доречного використання мовних засобів для вирішення завдань спілкування; високий рівень володіння рідною мовою; толерантне ставлення до думки співбесідника; вміння висловлювати власну думку; аргументування; відстоювання власної позиції; оцінювання ситуації спілкування здатність людини розуміти і відтворювати мову на всіх її рівнях відповідно до цілей та специфіки ситуації спілкування; володіння культурою спілкування; знання національної культури, менталітету.

Отже, враховуючи вищевикладене, серед основних комунікативних навичок та вмінь майбутніх фахівців з охорони праці можемо виділити наступні: використання індивідуального підходу до співрозмовників; встановлення зворотного зв'язку; вміння використовувати стратегії, які сприяють змінам у поведінці співрозмовника; вміння концентрувати увагу на певних об'єктах та явищах, відображуючи їх достатньо об'єктивно та адекватно.

Література

1. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58–64.
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. – К.: Вид. центр «Академія», 2006. – 256 с.
3. Пассов Е. И. Коммуникативный метод воспитания. Москва: Просвещение, 1991. 223 с.
4. Скворцова, С.О. та Вторнікова, Ю.С. 2013. Професійно-комунікативна компетентність учителя початкових класів: монографія. Одеса: Абрикос Компані, с. 290.

УДК 613.71/73

«РОЗСІЯНИЙ СКЛЕРОЗ І ЙОГО ПРОФІЛАКТИКА»

Бомко О.І.

Ясчник Р.В.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Розсіяний склероз, або **множинний склероз** (МС, або лат. *encephalomyelitis disseminata*) — хронічне запальне захворювання центральної нервової системи, при якому власні імунні клітини організму хворого атакують **мієлін**, «ізолюючу оболонку», котра оточує нервові волокна.

При розсіяному склерозі відбувається одночасне ураження відразу декількох відділів нервової системи, що в підсумку призводить до появи найрізноманітніших неврологічних симптомів.

Вперше захворювання описав у 1835 році французький лікар Жан Крювельє, а у 1868 році французький невролог Жан-Мартен Шарко підсумував ознаки розсіяного склерозу та розробив його діагностичні критерії.

Розсіяний склероз – хвороба молодого віку, найчастіше початок припадає на третє-четверте десятиліття життя, рідше на друге чи п'яте.

Вважається, що розсіяний склероз виникає у пацієнтів із спадковою схильністю й ініціюється певними факторами навколишнього середовища, наявністю аутоімунних хвороб, приналежністю до жіночої статі та до віку від 20 до 40 років.

Початок хвороби може бути дуже різним: як бурхливим, так і настільки непомітним, що людина протягом довгого часу навіть не підозрює про її існування.

Сучасній медицині відомі такі види розсіяного склерозу:

- ізольований;
- ремісивний (даному виду характерно чергування ремісії й загострень);
- вторинний (патологія поступово прогресує);
- ремісивно-прогресуючий (наявність загострення після затухань);
- первинно-прогресуючий (захворювання не має загострень та ремісій).

Існують різні причини розсіяного склерозу:

- генетичні (захворювання розвивається при певних генетичних умовах);
- зовнішні (несприятливі екологічні умови, токсини, інфекції та ін.);
- поведінкові (емоційні стреси, харчування, куріння, алкоголь).

Наслідками розсіяного склерозу є оніміння кінцівок та розвиток судомних нападів.

Симптоми розсіяного склерозу часто залишаються непоміченими на перших стадіях.

Тому обов'язково зверніться до лікаря, якщо помітили такі ранні ознаки розсіяного склерозу:

- погіршення або втрата зору в одному оці, що супроводжується болем під час руху очного яблука;
- подвоєння в очах;
- прогресуючі порушення чутливості та/або слабкість кінцівок;
- проблеми з рівновагою, нестійкість або незграбність;
- неприємні відчуття поколювання у спині у напрямку зверху вниз, іноді з переходом на кінцівки або під час нахилу голови вперед (симптом Лермітта).

Лікування, як правило, направлене на зміну перебігу хвороби і полегшення симптомів.

Попередити появу хвороби легше, ніж лікувати саме захворювання.

Профілактика розсіяного склерозу включає 2 типу заходів:

1. **Первинні:** здоровий спосіб життя, помірність в навантаженнях та відпочинку, відмову від куріння й алкоголю.

2. **Вторинні:** превентивна терапія полягає в прийомі імуномодуляторів – дані речовини запобігають розвитку захворювання.

Після постановки діагнозу "розсіяний склероз", лікування обов'язкове. Від пацієнта та його рідних потрібно слідкувати за симптомами та уникати провокуючих чинників. До вибору фахівця необхідно підійти з усією відповідальністю, обговорити з ним всі варіанти альтернативної терапії.

Література

1. <https://medikom.ua/rasseyannyj-skleroz-simptomy>.
2. <https://phc.org.ua/news/simptomi-rozsiyanogo-sklero-zu-chasto-zalishayutsya-nepomichenimi-na-pershikh-stadiyakh>.
3. <https://uk.wikipedia.org/wiki>.

УДК 371.1

РОЗВИТОК СВИТОГЛЯДУ ТА МИСЛЕННЯ КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДСНС УКРАЇНИ

Випирайло Маргарита

Богун Л. В. канд. іст. наук

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного інституту цивільного захисту України

Управління людьми завжди вважалось одним із найскладніших видів діяльності [1]. Особливо це стосується поліпшення професійної підготовки майбутніх офіцерів-рятувальників до управлінської діяльності. Ця проблема одна з найактуальніших як в теоретичному, так і в практичному аспекті. Оскільки вона має надзвичайну соціальну, суб'єктивну та професійну значущість. Основним результатом цієї підготовки має бути їх готовність і здатність до успішної професійної діяльності у службі цивільного захисту ДСНС України [2].

Науково-педагогічне забезпечення формування управлінської компетентності у майбутніх офіцерів пожежної безпеки у процесі професійної підготовки передбачає наявність комплексу спеціальних організаційно-педагогічних заходів, засобів та умов, до складу якого, як правило, входять